

УДК 378.14

Давидовський М. В., Сокол І. М.

Комунальний заклад «Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти» Запорізької обласної ради, Запоріжжя, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ВІРТУАЛЬНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЯК НЕВІД'ЄМНОГО КОМПОНЕНТА СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

DOI: 10.14308/ite000679

Організування віртуального освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти може допомогти більш ефективно будувати взаємодію між обласними інститутами післядипломної педагогічної освіти та іншими суб'єктами освітньої діяльності. Для вирішення цього завдання на базі Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти було розгорнуто платформу Moodle як складову частину «Освітнього середовища Запорізького регіону» (<https://ele.zp.ua/moodle>), за допомогою якої упродовж вересня 2017 р. – жовтня 2018 р. організовано курси підвищення кваліфікації для 220 груп; організовано і проведено дистанційні тренінги; проведено обласний етап конкурсу «Учитель року-2018»; запроваджено низку вебінарів та онлайн конференцій; реалізовано взаємодію навчального відділу ОППО зі структурними підрозділами інституту; проведено моніторингове дослідження щодо вивчення рівня сформованості здатності до читання, розуміння й інтерпретації різноманітних текстів учнями 9-х класів закладів загальної середньої освіти області. Стаття присвячена організаційним, навчально-методичним та програмно-технічним аспектам організації віртуального освітнього процесу на базі розгорнутої дистанційної платформи освітнього середовища Запорізького регіону.

Проте, необхідно зазначити низку проблем, що вимагають подальшого вирішення. Так, великий відсоток слухачів КПК мають низький рівень ІТ-компетентності, що ускладнює та уповільнює роботу з платформою: низький загальний рівень роботи з ПК; відсутність розуміння понять «браузер», «електронна пошта», «логін» тощо; невміння працювати з електронною поштою; незнання своїх логінів та паролів для входу до e-mail; психологічний страх перед комп'ютером.

Напрями подальших розвідок убачаємо у продовженні реалізації обласного проекту «Розвиток ІТ-компетентності вчителів»; підключення нових функцій до організування віртуального освітнього процесу та подальшого розвитку єдиного інформаційного простору Запорізького регіону.

Ключові слова: *система післядипломної педагогічної освіти, освітній процес, віртуальна платформа, Moodle, інформаційно-комунікаційні технології.*

Постановка проблеми.

В умовах реформування системи освіти велика увага приділяється упровадженню сучасних інформаційно-комунікаційних технологій (далі ІКТ) для побудови інформаційного освітнього середовища, підвищення якості освіти, запровадження цифрових лабораторій, використання електронних підручників та ін. Зміст сучасних нормативних документів (Концепція «Нова українська школа», Концепція розвитку педагогічної освіти, Концепція розвитку STEAM-освіти та інші) пронизаний необхідністю упровадження сучасних ІКТ в усі сфери освітньої діяльності.

Як зазначено у Концепції розвитку педагогічної освіти, «підготовка педагогічного працівника має відповідати суспільним запитам, сформульованим у професійних стандартах

Давидовський М.В., Сокол І.М.

і стандартах освіти, враховувати світові тенденції та рекомендації впливових міжнародних організацій щодо підготовки педагогів» [4]. Отже, концептуальних змін повинна зазнати й система післядипломної освіти, що є важливою ланкою в неперервній освіті та покликана забезпечувати сталий професійний розвиток педагогічних працівників.

Вважаємо, що організування саме віртуального освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти може допомогти більш ефективно будувати взаємодію між обласними інститутами післядипломної педагогічної освіти (далі ОППО) та іншими суб'єктами освіти.

Аналіз досліджень та публікацій.

Використання віртуального освітнього середовища в освітньому процесі розглядають у наукових працях О. Буйницька, О. Ліщук, В. Терещук, Г. Яценко; його застосування у вищих навчальних закладах – Алі Фірас Такі Алі; залучення для розвитку компетентностей – О. Жук, Н. Руденко, Є. Макурова; можливість використання сучасних інтернет-сервісів досліджують Г. Стеценко, С. Дяченко, Н. Діментієвська, О. Круподерова, Н. Хміль та інші.

Проте аналіз науково-методичних праць засвідчив, що питанню організування віртуального освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти приділено недостатню увагу (І. Вороникова, Л. Ляхочка та ін.), у більшості робіт розглядається упровадження дистанційної форми навчання педагогічних працівників (Н. Василенко, М. Бігун, О. Самойленко, Л. Чернікова, Ю. Швець та ін.).

Мета статті – представити досвід Запорізького регіону з організування віртуального освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти.

Основний матеріал.

Згідно із Законом України «Про вищу освіту», **освітній процес** – це інтелектуальна, творча діяльність у сфері вищої освіти і науки, що проводиться у закладі вищої освіти (науковій установі) через систему науково-методичних і педагогічних заходів та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які навчаються, а також на формування гармонійно розвиненої особистості. У Законі України «Про освіту» подається таке формулювання: **освітній процес** – система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей. Відповідно реалізація віртуального освітнього процесу відбувається через застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

У 2017 році на базі Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти створено Обласний науково-методичний центр інформатизації освіти (НМЦІО), діяльність якого спрямована, зокрема, на координування та розвиток віртуального освітнього середовища, підтримку віртуального освітнього процесу, модерування віртуальної платформи, надання науково-методичного супроводу тощо.

Фахівці науково-методичного центру інформатизації освіти та співробітники кафедри інформатики та інформаційних технологій в освіті проаналізували різні аспекти системи післядипломної педагогічної освіти й обрали систему управління навчанням Moodle для запровадження у ролі опорної платформи для організування віртуального освітнього середовища Запорізького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти. Обрана система – багатофункціональна та, на думку багатьох вчених (М. Бігун, К. Колос, О. Захар, Ю. Швець та ін. [1-9]), є ефективною для використання у системі післядипломної педагогічної освіти.

Необхідно зауважити, що у більшості досліджень та науково-педагогічних праць платформа Moodle розглядається як майданчик для налагоджування лише дистанційних курсів, а не як платформа для організування віртуального освітнього процесу, де дистанційні курси є лише одним з елементів.

Обрано декілька напрямів роботи на платформі: організування курсів підвищення кваліфікації (КПК); проведення дистанційних тренінгів; взаємодія навчального відділу зі

структурними підрозділами інституту; проведення методичних заходів, різних проєктів та конкурсів.

У результаті проведеного дослідження розгорнуто платформу Moodle (див. рис. 1) як складову «Освітнього середовища Запорізького регіону» (<https://ele.zp.ua/moodle/>).

Рис. 1. Стартова сторінка «Освітнього середовища Запорізького регіону».

На сьогодні середовище складається з розділів: «Кафедри інституту», «Навчальний відділ інституту», «Конкурс “Учитель року”», «Моніторингові дослідження».

Перший розділ призначений для створення, розміщення, проведення дистанційних тренінгів у межах безперервного професійного розвитку освітян (рис.2).

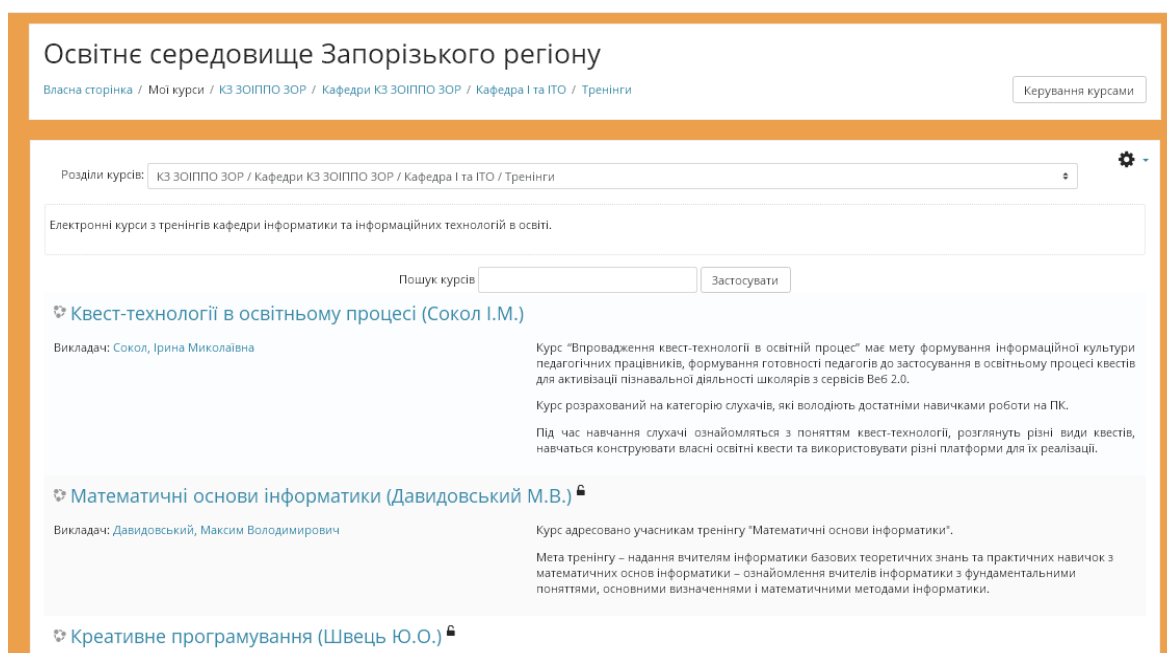

Рис. 2. Розділ «Кафедри інституту».

Функціональні можливості платформи Moodle надають змогу викладачеві створювати лекційні матеріали та практичні роботи; розробляти тести безпосередньо на платформі з автоматичною функцією перевірки; створювати форуми для обговорення між учасниками; організувати швидку перевірку завдань; завантажувати до платформи різні типи документів тощо.

У розділі «Навчальний відділ інституту» розміщується банк тестових завдань для слухачів курсів підвищення кваліфікації; інформація навчального відділу для співробітників ЗОІППО (розклад занять, зайнятість викладачів, освітні програми тощо); електронні курси

підвищення кваліфікації слухачів груп певної категорії (учителі інформатики, української мови, хімії та ін., керівники закладів освіти тощо).

Схему взаємодії навчального відділу зі структурними підрозділами ЗОІППО з використанням засобів платформи Moodle показано нижче на рисунку 3.

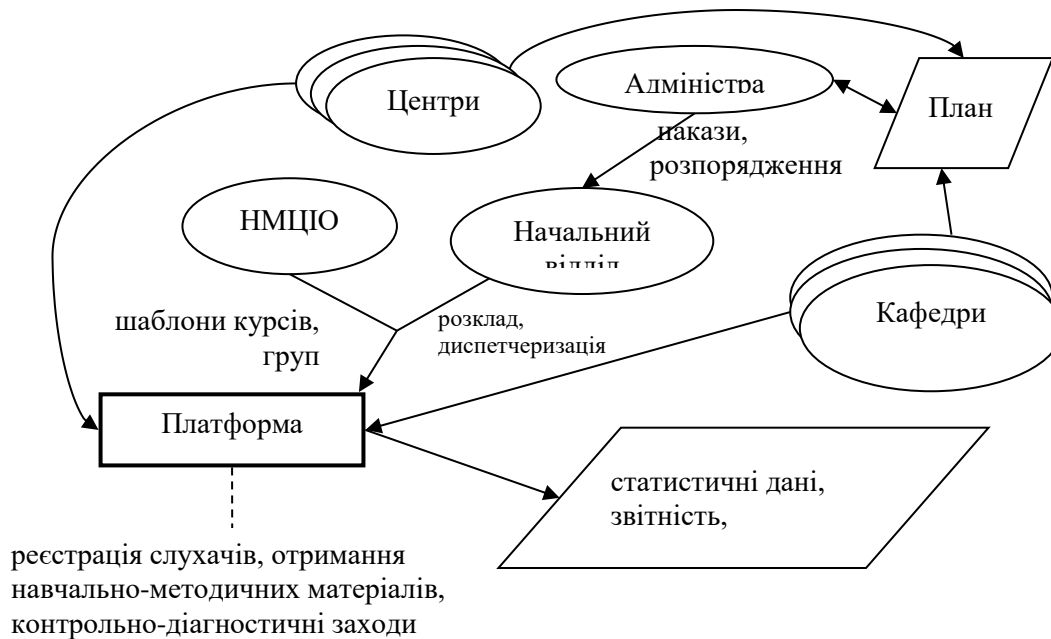

Рис. 3. Схема взаємодії структурних підрозділів ЗОІППО.

У розділі «Моніторингові дослідження» представлено заходи з моніторингу якості освіти: внутрішній моніторинг якості освітньої діяльності в ЗОІППО; вивчення рівня сформованості здатності до читання, розуміння й інтерпретації різноманітних текстів учнями 9-х класів закладів загальної середньої освіти області (проведено НМЦЮ разом з Обласним центром моніторингових досліджень якості освіти у рамках міжнародного проекту PISA* – програми міжнародного оцінювання учнів); визначення стану реалізації діяльнісного підходу у навчанні предметів природничо-математичного циклу учнів 9-х класів закладів загальної середньої освіти області; оцінювання якості знань з основ безпеки життєдіяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації.

У 2018 році платформа була використана для проведення онлайн тестування з фахової майстерності номінантів обласного етапу Всеукраїнського конкурсу «Учитель року» в 4-х номінаціях: «Німецька мова», «Фізика», «Фізична культура», «Українська мова та література», а також фінальний етап конкурсу у номінації «Фізична культура».

Вважаємо, що сьогодні найбільш актуальною в системі післядипломної педагогічної освіти є можливість організації віртуального освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації, тому зупинимося на цьому питанні більш детально.

На першому етапі процесу відбувається реєстрація педагогічних працівників на курси підвищення кваліфікації відповідно до затвердженого плану ЗОІППО. При заповненні Google-форми кожен учасник особисто вибирає спеціалізацію, термін проходження курсів КПК, вказує дані для зв'язку, а також має змогу відразу перевірити наявність своїх відомостей у таблиці реєстрації.

На другому етапі модератор платформи «Освітнє середовище Запорізького регіону» реєструє слухачів курсів КПК, використовуючи вказану при реєстрації особисту пошту учасника. Слід зазначити, що реєстраційні дані слухачів імпортуються у систему за допомогою парсингу таблиць, прив'язаних до відповідних Google-форм у півавтоматичному

* Programme for International Student Assessment – <http://pisa.testportal.gov.ua/>

режимі – модератору достатньо запустити спеціальний скрипт, що створено на основі Google Apps Script API (<https://developers.google.com/apps-script/>).

За тиждень до початку курсів на вказану при реєстрації електронну пошту слухачеві направляється лист із повідомленням логіна та пароля для обов'язкового проходження вхідного тесту на дистанційній платформі. Результати тестування використовуються керівником курсів для планування змісту навчання цієї групи.

Для тих, хто вперше проходить курси КПК або вперше працює з дистанційною платформою, створені пробні тести за напрямками: інклюзивна освіта, нормативно-правове забезпечення, психологія, педагогіка, сертифікація вчителів (загальний розділ). Пройти вказані тести можна дистанційно заздалегідь за загальним логіном та паролем.

На третьому етапі кожен зареєстрований учасник отримує доступ до відповідного розділу курсів підвищення кваліфікації (рис. 4), що складається з таких елементів:

1. Навчально-методичний модуль:
  - a. нормативні та організаційні матеріали КПК – тека електронних версій матеріалів, що стосуються організації освітнього процесу курсів підвищення кваліфікації: розклад навчання; методичні рекомендації до випускної роботи; навчальний план;
  - b. навчальні та методичні матеріали модулів програми: соціально-гуманітарної підготовки; професійної (фахової) підготовки.
2. Контрольно-діагностичний модуль:
  - a. вхідне тестування;
  - b. робота з випускним дослідженням;
  - c. вихідне тестування.

За розміщення навчально-методичних матеріалів відповідають викладачі, які проводять очні заняття на цих курсах підвищення кваліфікації та мають доступ до платформи.

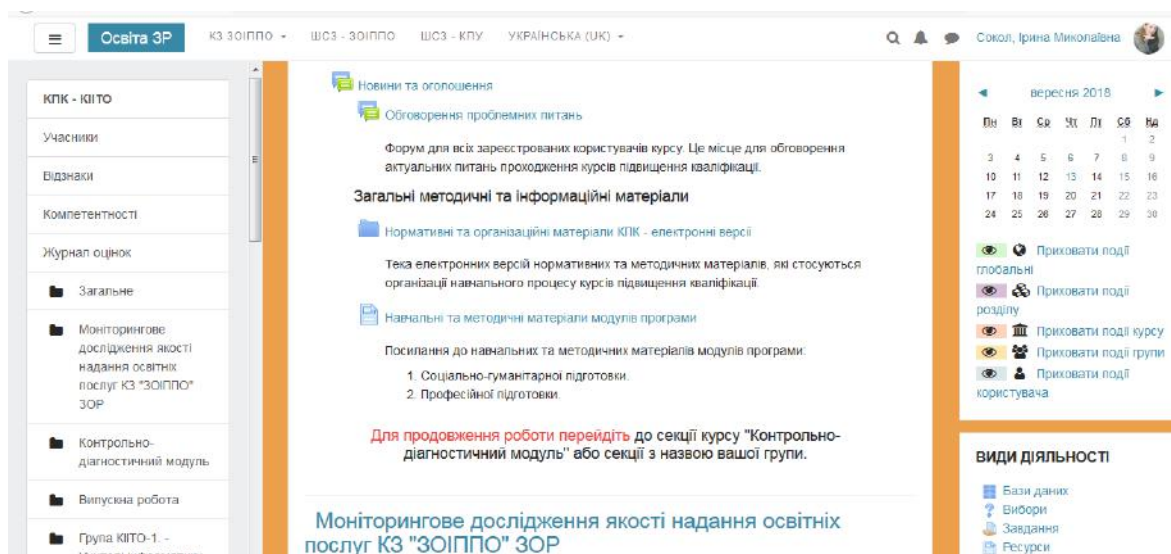

Рис. 4. Розділ курсів підвищення кваліфікації.

Оскільки електронні КПК мають приблизно однакову структуру для слухачів усіх напрямів підвищення кваліфікації, то для полегшення роботи адміністраторами платформи створено шаблонний курс із розробленою структурою та відповідними модулями. На основі шаблонного курсу підготовлено його резервну копію, що розміщена в технологічному розділі «Резервні копії, шаблони, інструкції для адміністраторів сайту».

Четвертий етап. Інноваційним є організування роботи слухача із випускним дослідженням на платформі. У перший день навчання слухачі вносять теми випускних робіт до колективного онлайн документа, що дає змогу керівнику курсів та навчальній частині перевірити та вчасно скорегувати теми (рис. 5).

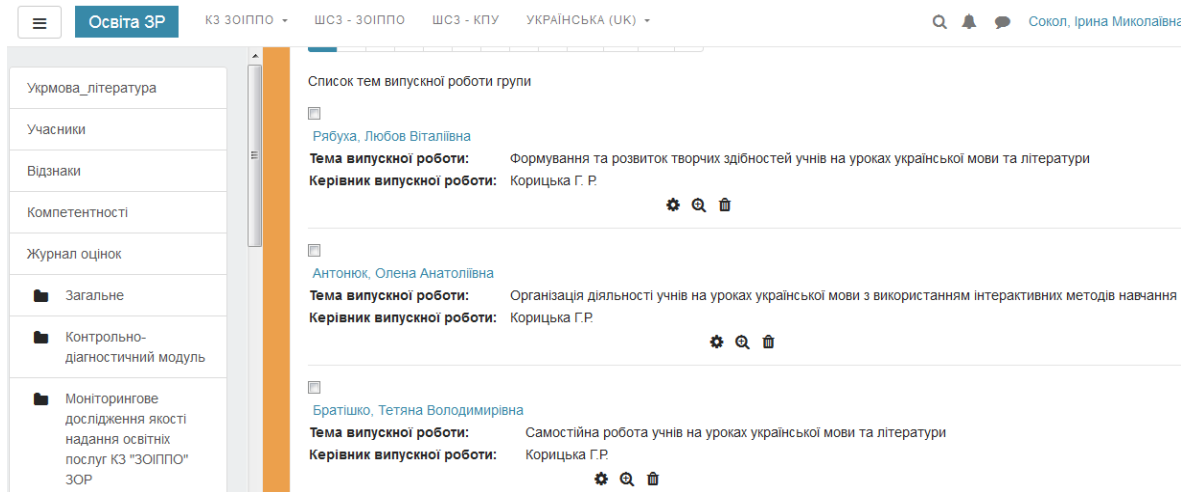

Рис. 5. Сторінка запису випускних робіт слухачів КПК.

Після затвердження теми слухачі мають змогу самостійно обрати керівника випускної роботи, який буде перевіряти та рецензувати матеріал (рис. 6). Розподіл кількості випускних досліджень для керівників відбувається відповідно до затвердженого навчального навантаження. Взаємодія «керівник випускної роботи – слухач» відбувається через можливості платформи: онлайн коментарі, особисті повідомлення.

Рис. 6. Розділ вибору керівника випускної роботи.

Функціональні можливості платформи надають змогу керівнику випускної роботи ефективно та зручно організувати перевірку та рецензування матеріалів. Так, був створений єдиний шаблон рецензії, що дає змогу виставити оцінки за відповідними критеріями, написати до кожного розділу дослідження коментар і підготувати загальний відгук на роботу (рис. 7).

Оцінювання та рецензування випускної роботи слухача курсів підвищення кваліфікації здійснюється за наступними критеріями:

1. Актуальність роботи (розкриття актуальності випускної роботи).
2. Мета та завдання роботи (опис мети та завдання випускної роботи, об'єкта та предмета дослідження).
3. Сутність випускної роботи (наведення теоретичного підґрунтя випускної роботи, отримані результати, ступінь упровадження результатів роботи тощо; представлення матеріалів, що повною мірою розкривають зміст випускної роботи, відповідають поставленим меті та завданням).

4. Висновки дослідження (наведення основних результатів випускної роботи, ступінь досягнення мети та завдань роботи).
5. Структура та якість оформлення (відповідно до встановлених рекомендацій).

Оцінка: ✖

Актуальність теми, достатність її обґрунтування	Тема не актуальна 0 балів	Тема актуальна але не обґрунтована 4 балів		Тема актуальна та обґрунтована 8 балів		
Визначення мети та завдань роботи, об'єкту та предмету дослідження	Визначення відсутні 0 балів	Присутня мета роботи 5 балів	Присутні мета та завдання роботи 10 балів	Присутні мета, завдання та обрання об'єкту 12 балів	Присутні мета, завдання, обрання об'єкту та предмету дослідження 15 балів	
Міра розкриття теми	Вміст не відповідає меті та завданням, які поставлені 0 балів	Вміст має тільки теоретичний опис вирішення завдань роботи 10 балів	Вміст має теоретичний та практичний опис вирішення завдань роботи 20 балів	Вміст має теоретичний і практичний опис вирішення завдань роботи та опис практичного		

Повідомити студентів

Рис. 7. Фрагмент рецензії випускної роботи слухача КПК.

Лише після затвердження випускної роботи та виконання всіх інших обов'язкових робіт, слухач отримає доступ до проходження вихідного тестування.

Отже, схематично віртуальний освітній процес курсів підвищення кваліфікації можна зобразити таким чином*:

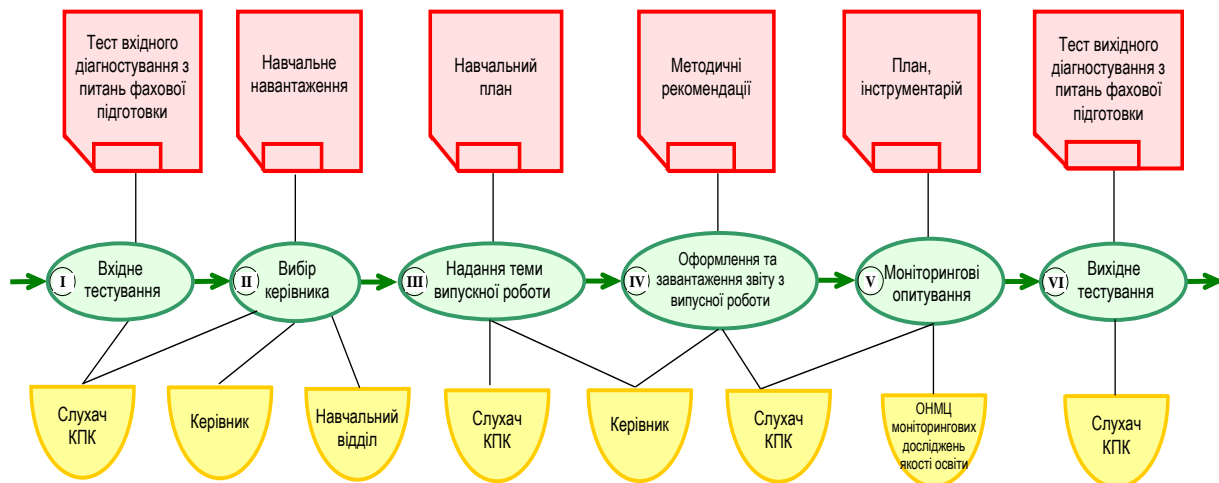

Рис. 8. Схема віртуального освітнього процесу КПК.

Необхідно зауважити, що налаштування платформи організовані у такий спосіб, що доступ до наступної діяльності відкривається для слухача лише після вдалого проходження попередньої діяльності.

* Схема представлена згідно нотації стандарту ISO/IEC 24744 для опису методологій [10]

Висновок. Отже, вважаємо, що перспективним напрямом модернізації системи післядипломної педагогічної освіти є забезпечення організації віртуального освітнього процесу, який сприяє більш ефективній взаємодії «ОППО – суб'єкти освіти регіону».

Організація віртуального освітнього процесу дозволила інтенсифікувати весь процес підвищення кваліфікації педагогів Запорізького регіону, забезпечити можливість дистанційного навчання, зробити більш доступною участь у наукових заходах, що проводяться інститутом або з його участю, систематизувати організаційно-методичні заходи щодо проведення конкурсів та олімпіад, об'єднати зусилля освітніх закладів області у створенні єдиного освітнього простору.

Так, упродовж вересня – жовтня було організовано та проведено курси підвищення кваліфікації для 220 груп; дистанційні тренінги, низку вебінарів та онлайн конференцій; обласний етап конкурсу «Учитель року – 2018»; моніторингове дослідження щодо вивчення рівня сформованості здатності до читання, розуміння й інтерпретації різноманітних текстів учнями 9-х класів закладів загальної середньої освіти області, визначення стану реалізації діяльнісного підходу у навчанні предметів природничо-математичного циклу учнів 9-х класів закладів загальної середньої освіти області; оцінювання якості знань з основ безпеки життєдіяльності слухачів курсів підвищення кваліфікації, а також організовано взаємодію структурних підрозділів КЗ «ЗОППО» ЗОР. Станом на 1 листопада 2018 року на платформі зареєстровано 325 груп. Загальна кількість користувачів, що користуються системою, становить 7824.

Проте, необхідно виділити низку проблем, що вимагають подальшого вирішення. Так, великий відсоток слухачів КПК мають низький рівень ІТ-компетентності, що ускладнює та уповільнює роботу з платформою: низький загальний рівень роботи з ПК; відсутність розуміння понять «браузер», «електронна пошта», «логін» тощо; невміння працювати з електронною поштою; незнання своїх логінів і паролів для входу до e-mail; психологічний страх перед комп'ютером.

Напрями подальших розвідок убачаємо у продовженні реалізації обласного проекту «Розвиток ІТ-компетентності вчителів»; підключення нових функцій до організування віртуального освітнього процесу та подальшого розвитку єдиного інформаційного простору Запорізького регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василенко, Н. В. (2015). *Технологія організації самостійної роботи в системі безперервного навчання педагогічних працівників*. Відновлено з https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2880.
2. Воротникова, І. П. (2016). *Удосконалення післядипломної педагогічної освіти на основі впровадження ІКТ*. Відновлено з http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp18/vorotnikova_zaporozhestattja.pdf
3. Давидовський, М. В. & Сокол, І. М. (2018). Організація віртуального освітнього процесу в системі післядипломної педагогічної освіти. *Тези доповідей IV Міжнар. наук.-практ.конфер. «Інформаційні технології в освіті, науці і техніці» (Черкаси, 17-18.05.2018)*, 68 - 70.
4. Міністерство освіти і науки України (2018). *Концепція розвитку педагогічної освіти*. Відновлено з <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
5. Колос, К. (2011). *Система Moodle як засіб розвитку предметних компетентностей учителів інформатики в умовах дистанційної післядипломної освіти*. Автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук 13.00.10.
6. НАПН України & Університет менедж. освіти (2014). *Науково-методичні основи модернізації освітньої діяльності вищих навчальних закладів післядипломної педагогічної освіти на засадах сучасних технологій*.
7. Ляхощка, Л. Л. (ред.) (2017). *Організація освітнього процесу в закладах післядипломної педагогічної освіти з використанням електронних технологій навчання: методичні рекомендації*.

8. Телятник, К. В. & Сокол, І. М. (2015). Створення віртуального навчального середовища засобами сучасних Інтернет-технологій. *Вісник Запорізького національного університету*, 1 (24), 183-191.
9. MoodleMoot Ukraine (2015). *Третя міжнародна науково-практична конференція «Теорія і практика використання системи управління навчанням Moodle»*. Київський національний університет будівництва і архітектури, 21-22 травня 2015. Відновлено з <http://2015.moodlemoot.in.ua/>.
10. Henderson-Sellers, B. & Gonzalez-Perez, C. (2008). Standardizing Methodology Metamodelling and Notation: An ISO Exemplar. *UNISCON 2008, LNBIP*, 5, 1 - 12.

REFERENCES (TRASLATED AND TRANSLITERATED)

1. Vasilenko, N.V. (2015). Technology of organization of independent work in the system of retraining of teachers. Retrieved from https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=2880.
2. Vorotnikova, I.P. (2016). *Improvement of postgraduate pedagogical education on the basis of ICT implementation*. Retrieved from http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vyp18/vorotnikova_zaporozhe_stattja.pdf
3. Davydovsky, M.V. & Sokol, I.M. (2018). Organization of the virtual educational process in the system of postgraduate pedagogical education. *Abstracts of IV International scientific-practical conference "Information Technologies in Education, Science and Technology" (Cherkasy, 17-18.05.2018)*, 68 - 70.
4. Ministry of Education and Science of Ukraine (2018). *Concept of development of pedagogical education*. Retrieved from <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-koncepciyi-rozvitku-pedagogichnoyi-osviti>.
5. Kolos, K. (2011). *Moodle system as a means of the subject competences developing of computer science teachers in the conditions of distance postgraduate education*. Thesis for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences 13.00.10.
6. National Academy of Sciences of Ukraine & University of Management of Education (2014). *Scientific and methodological bases of modernization of educational activity of higher educational institutions of postgraduate pedagogical education on the basis of modern technologies*.
7. Lyahotskaya, L. L. (ed.) (2017). *Organization of educational process in institutions of postgraduate pedagogical education with the use of electronic learning technologies: methodical recommendations*.
8. Telyatnik, K. V. & Sokol, I. M. (2015). Creating a virtual learning environment with modern Internet technologies. *Bulletin of the Zaporizhzhya National University*, 1 (24), 183 - 191.
9. MoodleMoot Ukraine (2015). *Third International Scientific and Practical Conference "Theory and Practice of Using the Moodle Learning Management System"*. Kyiv National University of Construction and Architecture, May 21 - 22, 2015. Retrieved from <http://2015.moodlemoot.in.ua/>.
10. Henderson-Sellers, B. & Gonzalez-Perez, C. (2008). Standardizing Methodology Metamodelling and Notation: An ISO Exemplar. *UNISCON 2008, LNBIP*, 5, 1 - 12.

Стаття надійшла до редакції 06.11.2018.

The article was received 06 November 2018.

Maksym Davidovsky, Iryna Sokol

The Municipal institution "Zaporizhzhya Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education" of Zaporizhzhya Regional Council, Zaporizhzhya, Ukraine

ORGANIZATION OF THE VIRTUAL EDUCATIONAL PROCESS AS AN INTEGRAL COMPONENT OF MODERN EDUCATION SYSTEM

Organization of a virtual educational process in the system of postgraduate pedagogical education facilitates more productive interaction between postgraduate pedagogical institutions (PPI) and respective subjects of regional education. In order to address this problem, the Moodle

learning management platform was deployed as part of the «Educational Environment of Zaporizhzhya Region» (<https://ele.zp.ua/moodle/>) on the basis of the Zaporizhzhya Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education. By means of the platform, during the period of September 2017 – October 2018, the following activities were carried out: 220 advanced training courses were organized; a number of distance trainings were organized and conducted; the regional stage of the “Teacher of the Year-2018 Contest” was held; a number of webinars and online conferences were conducted; the interaction between the educational department of Zaporizhzhya Institute of Postgraduate Pedagogical Education and its structural divisions is organized; a monitoring study was conducted in order to assess the level of formation of the ability to read, understand and interpret various texts by students of the 9th grade of general secondary education institutions in Zaporizhzhya region. The article covers the organizational, educational and methodological, as well as software and technical aspects of virtual educational process organization on the basis of the deployed learning management platform of educational environment of Zaporizhzhya region.

However, it is necessary to mention a number of problems that require further solving. So, a large percentage of CPC listeners have a low level of IT competence, which complicates and slows down the work of the platform: low overall PC performance; lack of understanding of the concepts “browser”, “e-mail”, “login”, etc.; inability to work with e-mail; ignorance of your login and password for login to e-mail; psychological fear of the computer.

The directions of further research are seen in the continuation of the implementation of the regional project “Development of IT competence of teachers”; the connection of new functions to the organization of the virtual educational process and the further development of a single information space in the Zaporizhzhya region.

Keywords: system of postgraduate pedagogical education, educational process, virtual platform, Moodle, information and communication technologies.

Давидовский М.В., Сокол И.Н.

Коммунальное учреждение «Запорожский областной институт последипломного педагогического образования» Запорожского областного совета, Запорожье, Украина
ОРГАНИЗАЦИЯ ВИРТУАЛЬНОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА КАК НЕОТЪЕМЛЕМОГО КОМПОНЕНТА СОВРЕМЕННОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Организация виртуального образовательного процесса в системе последипломного педагогического образования может помочь более эффективно строить взаимодействие между областными институтами последипломного педагогического образования и другими субъектами образовательной деятельности. Для решения этой задачи на базе Запорожского областного института последипломного педагогического образования была развернута платформа Moodle как составная часть «Образовательной среды Запорожского региона» (<https://ele.zp.ua/moodle/>), с помощью которой на протяжении сентября 2017 г. – октября 2018 г. организованы курсы повышения квалификации для 220 групп; организованы и проведены дистанционные тренинги; проведен областной этап конкурса «Учитель года-2018»; проведены вебинары и онлайн конференции; реализовано взаимодействие учебного отдела ОИППО со структурными подразделениями института; проведено мониторинговое исследование по изучению уровня сформированности способности к чтению, понимания и интерпретации различных текстов учениками 9-х классов образовательных учреждений. Статья посвящена организационным, учебно-методическим и программно-техническим аспектам организации виртуального образовательного процесса на базе развернутой дистанционной платформы образовательной среды Запорожского региона.

Однако, необходимо отметить ряд проблем, которые требуют дальнейшего решения. Так, большой процент слушателей КПК имеют низкий уровень ИТ-компетентности, что затрудняет и замедляет работу с платформой: низкий общий уровень работы с ПК; отсутствие понимания понятий «браузер», «электронная почта», «логин» и др.; неумение работать с электронной почтой; незнание своих логинов и паролей для входа в e-mail; психологический страх перед компьютером.

Направления дальнейших исследований усматриваем в продолжении реализации

областного проекта «Развитие ИТ-компетентности учителей»; подключения новых функций к организации виртуального образовательного процесса и дальнейшего развития единого информационного пространства Запорожского региона.

Ключевые слова: система последиplomного педагогического образования, образовательный процесс, виртуальная платформа, Moodle, информационно-коммуникационные технологии.